

Madzagfalvi Hírmondó

BÉKÉS VÁROS ÖNKORMÁNYZATI HÍRADÓJA
A VÁROSHÁZI KRÓNIKA KÜLÖNSZÁMA

INGYENES 2004. AUGUSZTUS VII. ÉVFOLYAM 9.SZÁM

VI. Madzagfalvi Napok
2004. szeptember 10-11-12.

2004-ben, immár hatodszor, szeptember második hétvégéjén sport, kultúra, elszármazottak találkozója, kiállítások, szórakozás és három napos multság várja a Békésen élőket, ide látogatókat.

Évről-évre számos olyan mozzanattal próbáljuk bővíteni a Madzagfalvi Napokat, a rendezvény eseményeit, szolgáltatásait, amelyek újabb szint visznek a rendezvény életébe, kellemes perceket szerezve ezzel a kilátogatóknak.

A rendezvény és hivatalos megnyitója szeptember 10-én, pénteken 14,00 órától lesz az Eötvös József Általános Iskola aulájában.

A Madzagfalvi Napok *hagyományőrzés* céljából jött létre. Természetesen ebben az évben is több olyan momentum lesz, amely alapján feleleveníthetőek lesznek az elmúlt évszázadok békési jellemzői. 2001-ben a hajdani „dedósok” életét jelenítettük meg sok lelkes résztvevővel és nézővel. 2002-ben az 1880-as évek béli híres békési vásárok egyikét keltettük életre. 2003-ban a térség, így Madzagfalva jellegzetes közlekedését mutattuk be egészen az 1900-as évek kezdetéig. Idén a több száz éves népi játékokat, használatukat szeretnénk feleleveníteni a hajdani lurkók emlékezetében, és megismertetni a mai gyermekekkel.

Ezen a hétvégén visszavárjuk elszármazottainkat, akik a város szülöttjei, de az életük elvezette innen. Számukra szombat délután 3 órától tartjuk az *Elszármazottak találkozóját*.

Hagyományainkhoz híven minden este népszerű könnyűzenei előadók szórakoztatják a Madzagfalván élőket, lévőket. Tavasszal a város diákjai által legtöbb szavazatot kapott előadók közül fellép a *Groovehouse* és a *Hooligans*. Rajtuk kívül még szintén élő koncertet ad a *Blues Fools* és *Demjén Ferenc*.

Az Eötvös József Általános Iskolában a *Békés bemutatkozik* című kiállítással, a ligetben hagyományörző népművészekkel, játékokkal, az eddigiektől egy kicsit eltérő vendéglátással várunk mindenkit!

Ez évi programsorozatunkban a *IV. Madzagfalvi Rapid Sakkverseny* is szerepel, mint ahogy elmaradhatatlan a programok közül a *Madzagfalvi Hétpróba*, az „*Ízek utcája*” főzőverseny, *Madzagfalvi Bicajtura* és *Madzagfalvi Futás*.

Mindenkit szeretettel vár a Szervező Bizottság.

Békési népi gyermekjátékok

Megszokhatták már a békésiek és a távolabbról ide látogatók, hogy a Madzagfalvi Napok különféle programjai között minden évben szép számmal találunk különféle hagyományörző, hagyományápoló rendezvényeket is. Nem lesz ez másként az idén sem, amikor is a játékok, a békési, népi gyermekjátékok kerülnek a középpontba.

Megfogyatkozva időben és türelemben játékokat ma már inkább csak boltban vásárolunk, és ritkán jut eszünkbe, hogy az egyszerűbbeket gyermekeinkkel együtt mi magunk is el tudjuk készíteni, csakúgy, mint régen. Így az együttlét, az együttes tevékenykedés öröme is megmaradhat.

A gyermekekkel régen is az édesanyák foglalkoztak legtöbbit, a piciknek bölcsődalokat, altatókat énekeltek, csiklandozó, tapsikoló, ujjkiolvasó mondókákkal, később állni, járnai tanító versikéssel szórakoztatták őket. Ahogyan cseperedtek a gyerekek, egyre jobban igényelték a játékokat, melyekből, csakúgy mint az élet más területén, úgyszólván önellátó volt minden család. A játékszereket otthon házilag fabrikálták. A környezetükben fellelhető egyszerű anyagokat használták fel, hiszen a legtöbb családnak nem is lett volna pénze drága, bolti játékokra. Még az 1950-60-as években is jobbára csak a tehetősebb iparosok és a nagygazdák gyermekei örülhettek egy-egy bolti babának, babakocsinak, zenélő doboznak vagy kis autónak.

Régen a játékszerek zömét maguk a gyermekek alkották, de a ráérősebb téli időszakban a felnőttek is szívesen segítettek. A fiúknak szánt játékokat rendszerint az apa, a lányokét az anya készítette. Cirok- vagy kukoricaszárból készült a hegedű, töklevel szárából a duda, vastagabb fűzfavesszőből az egy hangon szóló tilinkó, bodzafa hajtásából kenderkóc tölténnyel a pufogtatópuska, gyermekláncfű vagy pipitér szárából nyaklánc, koszorú, a tehénvakaróban maradt szőrből és maradék rongyokból a labda, amit madzaggal hálózta be, hogy tartósabb legyen. A kislányok babáihoz sem kellett külön anyagok. Télen pedig a kukoricacsutka volt a legfőbb építőanyag, amiből a kemencesutban vagy a

szoba földjén kutat, góré, de akár várat is lehetett építeni.

A nyári langyos esők után a kisebb gyerekek különösen szerettek sarazni. Sárból gyúrtak maguknak kis kocsit, lovat, katonát a fiúk, a lányok tortát „sütöttek”, amit homokkal, levelekkel, apró magvakkal díszítettek. Utánzás révén, játékosan, örömteli módon nevelődtek bele a munkába is, amiben a felnőttek munkaeszközeinek kicsinyített másai (pl. kis talicska, kis lapát, kis gereblye stb.) segítették őket. Ezen játékokat főként az ügyes kezű, fűrőfaragó édesapák készítették akárcsak a picike, fából faragott, vesszőből font bababútorokat, vagy a játék szánkót, kis kocsit.

Egészen a XX. sz. közepéig minden kerületnek megvoltak a maga kedvelt játszóhelyei, ami lehetett egy tágas udvar, egy széles, csendes utca, vagy akár a legelő széle is, ahol tavasztól őszig vasárnap délutánonként összegyűltek a gyerekek.

A játzókat juhézóknak is nevezték, mivel a lányok a labda eldobásakor gyakran azt kiáltották, hogy juhé! Csakúgy, mint az élet más területén, a játzókon is elkülönültek a szegények és a gazdagok, de a fiúk és a lányok, valamint a kisebb- nagyobb gyerekek is külön-külön játszottak.

Sokféle játékot ismertek: az énekes körjátékokat (pl.: Ég a gyertya, Tüzet viszek stb.) főként az iskoláskorú lányok kedvelték, míg az olyan nyereszkedő játékok, mint a pénzezés, gombozás, golyózás, likkerezés csak a fiúk számára jelentettek izgalmas időtöltést, amelyet a szülők, tanítók tiltása ellenére nagy szenvedéllyel űztek iskolaudvarokon, legelőkön.

A sportos, ügyességi játékok egy része, mint például a fogócskázás, bújócskázás egyes változatai az idők folyamán alig-alig változtak, más részük, különösen, ami a megnevezéseket illeti, annál inkább. Ma már nem mindenki tudná megmondani, mit jelent a kinkirgózás, tótágas állás, buksengelés vagy a szalonnaakasztás. A testi ügyesség fejlesztésének ezen formái, azaz a faágakra való csimpaszkodás, kézenállás, bukfenkezés, lábfejen való függés, valamikor rendkívül népszerűek voltak, akárcsak a labda- és az ugróiskola különféle formái. Ez utóbbiak még

ma is kedveltek a kisiskolások körében. Voltak azonban olyan csoportos mérkőző, illetve a legények körében hajdan igen népszerű erő- és tűró-próbaszerű játékok, melyek mára már teljesen kihaltak (pl.: tőkézés, bikázás, orgonálás stb.)

A labdajátékoknak is számtalan változata alakult ki, aminek minden bizonnyal az az oka, hogy a labda volt az egyik legkönnyebben, legolcsóbban előállítható játékszer. Minden háznál megtalálható volt a különféle nagyságú, különféle célt szolgáló, megkülönböztető jegyekkel, azaz például színes rongydarabokkal megjelölt szőr- és rongylabdák egész sora. A

bolti gumilabdák csak viszonylag későn, a múlt század derekán terjedtek el, de csakhamar igen kedvelté váltak pattogósságuk miatt.

A VI. Madzagfalvi Napokra jelenik meg a Jantyk Mátyás Múzeum Békési Téka című sorozatában egy több mint félszáz békési népi gyermekjáték-leírást tartalmazó kiadvány, mely ízelítőt ad a hajdan itt élt gyermekek gazdag játékkultúrájából, és hozzásegíti az érdeklődőket a helyi hagyományok teljesebb megismeréséhez, csakúgy, mint az a kis kiállítás, mely a múzeum játékgyűjteményét mutatja be.

Vállalkozók figyelmébe

A VI. Madzagfalvi Napok ideje alatt is megrendezésre kerül a „*Békés bemutatkozik*” című kiállítás az Eötvös József Általános Iskola aulájában. A kiállításon bemutatkozási lehetőséget biztosítunk minden vállalkozónak,

vállalkozásnak, szolgáltatónak, intézménynek, művésznek, társadalmi, civil szervezetnek, egyháznak, amely Békésen vagy környékén végzi tevékenységét. A kiállítói területet a rendezőség ingyen biztosítja.

Jelentkezni lehet a Békés Városi Művelődési Központban, 2004. szeptember 6-ig.

A VI. Madzagfalvi napokra még jelentkezhetnek *árusok*, akik a részletekről bővebben a Békés Városi Művelődési Központban kérhetnek.

Jelentkezési határidő: 2004. szeptember 6-ig

VERSENYKIÍRÁS AZ ÍZEK UTCÁJA FŐZŐVERSENYRE

A VI. Madzagfalvi Napok keretein belül az „Ízek utcája” elnevezésű programot, szabadtéri ételek készítését ebben az évben is megrendezzük.

A versenyen készíthető ételek:

- Kakaspörkölt
- Körös vidéki tájjellegű ételek

**A főzőverseny 2004. szeptember 12-én, vasárnap délelőtt
9,00 órától kezdődik az Erzsébet-ligetben.**

Azok az 5 fős csapatok, amelyek indulnak a versenyen az alábbi nevezési lap kitöltésével jelentkezhetnek a főzőversenyre, amelynek jelentkezési határideje:

2004. szeptember 6., hétfő 12,00 óra.

A jelentkezési lapot a Békés Városi Művelődési Központban lehet leadni, illetve bővebb információt is itt nyújtanak.

Az ételeket 5 fős zsűri fogja kóstolni és díjazni.

Eredményhirdetés 2004. szeptember 12-én, vasárnap 15,00 órától lesz a rendezvény nagyszínpadán.

**JELENTKEZÉSI LAP
AZ ÍZEK UTCÁJA FŐZŐVERSENYRE:**

Csapat neve:

Csapatkapitány neve:

Csapatkapitány címe, telefonszáma:.....

Választott étel: Kakaspörkölt
..... Körös vidéki, tájjellegű étel

(Egy csapat két ételt is készíthet.)

A főzőversenyen való részvétel feltételei:

- az ételek elkészítéséhez szükséges alapanyagokat, hozzávalókat, eszközöket a csapat biztosítja;
- a készített ételből 5 adagot a csapat átad zsűrizésre;
- az ételhez szükséges köretet külön tálalóedényben kell a zsűrinek átadni;
- a zsűrinek adott kóstolóhoz szükséges tálalóedényeket a csapat biztosítja.

A csapatok a főzőversenyre való jelentkezésükkel elfogadják a következő részvételi feltételeket:

- a készítendő ételt árulni tilos;
- a csapatok a főzőhely tisztántartásáról maguk gondoskodnak, tisztaságának megőrzését vállalják;
- az ételek elkészítése során a tűzvédelmi óvintézkedéseknek eleget tesznek, az esetleges károkért teljes körű anyagi felelősséget vállalnak;
- a főzéshez szükséges tűzifáról a jelentkező csapatok maguk gondoskodnak.

Csapatommal a főzőversenyre jelentkezem, a verseny feltételeit elfogadom és csapatomra nézve kötelezőnek tartom:

Békés, 2004.hó.....nap

.....
csapatkapitány aláírása

Madzagfalvi Hírmondó a Városházi Krónika különszáma. A Városházi Krónika megjelenik havonta. Kiadja: Békés Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatala. Cím: 5630 Békés, Petőfi u.2. Tel.: 66/411-011. Internetcím: www.bekesvaros.hu E-mail cím: varoshaza@bekesvaros.hu Felelős szerkesztő: Molnárné dr. Tarkovács Márta címzetes főjegyző. Lapzártá: minden hónap utolsó keddjén, 12,00 óra. Nyilvántartási szám: 75.998-1997. Terjeszti: Magyar Posta Rt., Békés. Készült újr felhasznált papírból a TYPO Bt. nyomdájában 8 800 példányban. Cím: 5630 Békés, Szarvasi út 15. HU ISSN 1419-7146.